

DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA

GRAD DUBROVNIK

OSNOVNA ŠKOLA MARINA DRŽIĆA

Program PO za djecu s posebnim potrebama

Kurikulum dječjeg vrtića

***Osnovna škola Marina Držića Program PO za djecu s posebnim potrebama
za pedagošku godinu 2024./2025.***

Dubrovnik, rujan 2024.

OSNOVNI PODACI O DJEČJEM VRTIĆU:

ŽUPANIJA: DUBROVAČKO-NERETVANSKA

GRAD: DUBROVNIK

ADRESA: VOLANTINA 6, 20 000 DUBROVNIK

EMAIL: ured@os-mdrzica-du.skole.hr

URL: <http://os-mdrzica-du.skole.hr/>

TELEFON: 020/413-191

OSNIVAČ: GRAD DUBROVNIK

GODINA OSNIVANJA: 2002.

RAVNATELJICA: VERONIKA ŠMANJAK, prof.

SADRŽAJ

1. KURIKULUM.....	5
1.1. NAŠA VIZIJA KURIKULUMA.....	5
2. NAČELA I CILJEVI.....	8
3. NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA.....	10
3.1. PROGRAMI.....	10
3.1.1. PROGRAM JAVNIH POTREBA ZA DJECU S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU.....	11
3.1.2. PROGRAM PREDŠKOLE.....	12
3.2. OBOGAĆIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA BLAGDANIMA, PROSLAVAMA, SVEČANOSTIMA, POSJETIMA I IZLETIMA.....	13
4. DOKUMENTIRANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA.....	15
5. SURADNJA S RODITELJIMA.....	16
6. PROJEKT.....	17

✓ MISIJA VRTIĆA

Dječji vrtić djeluje na području grada Dubrovnika u okiru Osnovne škole Marina Držića i ostvaruje programe predškolskog odgoja i obrazovanja za djecu s posebnim potrebama – djecu s teškoćama u razvoju. Kroz provedbu programa utemeljenih na humanističko-razvojnem pristupu, usmjeren je razvoju potencijala djece, poštivanju prava djece i uvažavanju individualnih potreba djece.

Naša **misija** je poticati cjelovit razvoj i odgoj djeteta humanističko – razvojnim pristupom usklađenim s individualnim razvojem svakog djeteta. Misija je cjelokupan odgojno-obrazovni rad u vrtiću usmjeriti na dijete, a sadržaji će biti podređeni razvojnim potrebama djeteta te poticanju njegovog cjelovitog razvoja.

✓ VIZIJA VRTIĆA

VIZIJA vrtića je biti vrtić u kojem će dijete rasti i razvijati se u poticajnom okruženju, biti vrtić u kojem će se dijete osjećati sretno, sigurno i zaštićeno, u kojem se poštuje djetetova različitost te potiče razvoj individualnih sposobnosti i potencijala.

1. KURIKULUM

Kurikulum vrtića predstavlja implementaciju tj. način provedbe Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u našem vrtiću s obzirom na sve naše posebnosti. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje temeljni je kurikularni dokument u Republici Hrvatskoj koji određuje sve bitne sastavnice koje se trebaju odražavati na cjelokupnu organizaciju i provođenje odgojno-obrazovnog rada. Pretpostavlja stvaranje uvjeta za cjeloviti razvoj djeteta u ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja, poštujući pritom razvojne i druge čimbenike (osobne potrebe, obitelj, zajednica, vrijednosti, prava i sl.). Kurikulum vrtića oblikuje se s obzirom na specifičan kontekst unutar kojeg se odvija odgojno-obrazovni rad. Oblikovanje kurikulumu u ustanovi za rani i predškolski odgoj i obrazovanje temelji se na suvremenom shvaćanju djeteta rane i predškolske dobi.

Ostvarivanje kvalitetnog kurikulumu vrtića podrazumijeva stvaranje odgovarajućih organizacijskih uvjeta koji se temelje na suvremenom shvaćanju djeteta, tj. shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića, kao istraživača i aktivnog stvaratelja znanja, kao socijalnog subjekta sa specifičnim potrebama, pravima i kulturom, kao aktivnoga građanina zajednice te kao kreativnog bića sa specifičnim stvaralačkim i izražajnim potencijalima (*Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, 2010*).

1.1. Naša vizija kurikulumu vrtića

Kurikulum je shvaćen kao teorijska koncepcija koja se u praksi pojedinog vrtića provjerava, mijenja, modificira i kontinuirano razvija. Poticanje cjelovitog razvoja djeteta u skladu s njegovim razvojnim potrebama, mogućnostima i interesima osnovna je ideja koja se potiče kroz kurikulum.

Svrha predškolskog odgoja i obrazovanja, pa tako i ovog kurikulumu je osigurati takve uvjete koji jamče cjelovit razvoj svih individualnih sposobnosti svakog djeteta te osigurati jednake mogućnosti svoj djeci. U vrtiću ćemo stvarati poticajne materijalne, socijalne i kadrovske uvjete te društveno okruženje za kvalitetan život djeteta.

Naša vizija kurikuluma vrtića u odnosu na:

- dijete

Cilj odgojno-obrazovnog rada u odnosu na dijete je usmjerenost planiranja na dijete i njegovu dobrobit. Promišljat će se dobrobiti i načini na koji se one mogu ostvariti ovisno o individualnom tempu svakog djeteta. Prema Nacionalnom kurikulumu to su osobna, emocionalna, tjelesna dobrobit; obrazovna dobrobit i socijalna dobrobit. S obzirom da je dijete cjelovito biće te mu tako treba i pristupati, cilj je poticanje cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djeteta te razvoj njegovih kompetencija.

Dijete će:

- se u vrtiću osjećati slobodno, sigurno i poticajno
- svakodnevno živjeti i odrastati u ozračju ohrabrenja, prihvatanja i zajedništva
- usvajati i uvježbavati socijalne vještine i razvijati socijalne kompetencije
- u poticajno bogatom okruženju učiti i stjecati nova znanja – aktivno manipulirajući sredstvima i materijalima te stupajući u interakcije s drugima
- putem igre proigravati svoja iskustva, događaje, doživljaje, usvajati nova znanja, vještine i tako se pripremati za stvarne životne uloge, zadaće i situacije u skladu sa svojim mogućnostima i sposobnostima
- koristiti raznovrsne oblike izražavanja i stvaranja
- dijeliti s drugima, suosjećati s drugima, prihvaćati različitosti

- roditelje

U suradnji s roditeljima cilj je obostrana, otvorena, podržavajuća i ravnopravna komunikacija kako bi primjereno odgovorili na individualne potrebe djeteta i omogućili njegov cjeloviti razvoj. Kontinuirano će se raditi na poticanju roditeljskog aktivnog sudjelovanja u planiranju i ostvarenju odgojno-obrazovnog rada s djetetom. Kontinuirano će se raditi na uspostavljanju i održavanju kvalitetnih odnosa s roditeljima koji su mogući uz veću međusobnu suradnju i interakciju, razmjenu iskustava i mišljenja.

Jačati će se roditeljske kompetencije o razvojno primjerenim postupcima u odgoju i odrastanju djeteta te poticati prenošenje osnovnih životnih vrijednosti.

- prostorno-materijalno okruženje

- organizacija prostora koji je funkcionalan, siguran, usmjeren na promoviranje susreta, komunikaciju i interakciju; koji potiče međusobno razumijevanje, prihvaćanje različitosti i dijaloški govor te usvajanje novih znanja i vještina
- razvijati poticajno okruženje bogato raznovrsnim i razvojno primjerenim materijalima koji potiču aktivnu konstrukciju znanja
- održavanje estetike

- stručne djelatnike

Stručni djelatnici će raditi na kontinuiranom unaprijeđenju rada. Putem različitih oblika poticati će stručno usavršavanje za razvoj profesionalnih znanja, razumijevanja vlastite odgojno- obrazovne prakse i na motiviranosti za njezina unapređenja.

- ostale radnike

Razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu/poslove, na dobrobit djeteta, na cjelokupno ozračje vrtića.

2. NAČELA I CILJEVI

Kurikulum Dječjega vrtića utemeljen je na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje i njime utvrđenim načelima, a to su:

- fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću

Fleksibilnost omogućuje prilagodljivost konkretnim mogućnostima, potrebama i interesima djece.

- partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom

Obitelj i vrtić dva su temeljna sustava u kojima dijete uči o sebi, stječe znanja o sebi i svijetu pa su stoga upućeni na međusobnu suradnju. Roditelje prihvaćamo kao ravnopravne partnere koji ustanovu obogaćuju svojim individualnim posebnostima. Informiramo ih o aktivnostima djece i zajednički usklađujemo svoj rad zbog specifičnosti djece polaznika našeg vrtića.

- osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju

Spomenuto nastojimo održati suradnjom sa užom i širom društvenom zajednicom te kontinuiranim podizanjem razine osobnih i profesionalnih kompetencija.

- otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse.

Nastojimo kontinuirano istraživati i unaprjeđivati odgojno-obrazovnu praksu u vidu cjeloživotnog učenja.

Temeljne vrijednosti koje su također propisane Nacionalnim kurikulumom, a koje će se razvijati i njegovati Kurikulumom ovog vrtića su znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost.

Kurikulum vrtića usmjeren je i prema ostvarivanju ciljeva zacrtanih Nacionalnim kurikulumom, a to je osiguravanje dobrobiti za dijete (osobna, emocionalna i tjelesna dobrobit,

obrazovna dobrobit, socijalna dobrobit) i cjelovit razvoj, odgoj i učenje djeteta te razvoj kompetencija i to komunikaciju na materinskom jeziku, komunikaciju na stranim jezicima, matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodoslovlju, digitalnu kompetenciju, učiti kako učiti, socijalnu i građansku kompetenciju, inicijativnost i poduzetnost te kulturnu svijest i izražavanje.

3. NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA

Djelatnost dječjeg vrtića Osnovne škole Marina Držića Program PO za djecu s posebnim potrebama je njega, odgoj, obrazovanje i zaštita djece predškolske dobi od navršene četvrte godine života do polaska u osnovnu školu.

Rad dječjeg vrtića organiziran je u okviru rada Osnovne škole Marina Držića - Škole s posebnim programom, u dvije odgojno-obrazovne skupine.

Ustanova obavlja svoju djelatnost u okviru prostorija Osnovne škole Marina Držića - Škole s posebnim programom. Unutarnji prostor je funkcionalno opremljen za djecu s teškoćama u razvoju. Vanjski prostor zajednički je za školu i vrtić. Djeca borave i na školskom igralištu i u gradskom parku.

U vrtiću se ostvaruje 5-satni program. Radno vrijeme je od 7.30 sati do 12.30 sati.

Bitne zadaće rada vrtića:

- unapređenje kvalitete života djece s teškoćama u razvoju te njihovih obitelji
- podizanje kvalitete života šire društvene zajednice i osvještavanje okoline o potrebama i mogućnostima djece s teškoćama u razvoju

3.1. Programi

U pedagoškoj 2024./2025. godini, dječji vrtić svoju djelatnost ostvaruje u dvije odgojno-obrazovne skupine, u koje je uključeno ukupno desetero djece s višestrukim teškoćama (sniženo intelektualno funkcioniranje, otežana glasovno- govorna komunikacija, usporen motorički razvoj, teškoće socijalne komunikacije i poremećaj iz autističnog spektra).

3.1.1. Program javnih potreba za djecu s teškoćama u razvoju

Osnovna namjena programa je pružanje sustavne i pravovremene edukacije i rehabilitacije djeci s teškoćama u razvoju s ciljem što bolje integracije u svakodnevni život zajednice. Programsku osnovu čini Programsko usmjerenje odgojno-obrazovnog rada s djecom predškolske dobi uz uvažavanje humanističko-razvojnog pristupa, s posebnim naglaskom na rehabilitacijske sadržaje i načine rada koji se odnose na djecu s teškoćama u razvoju.

Odgojno-obrazovni rad obuhvaća:

- edukacijsko-rehabilitacijske programe neposrednoga rada s djecom u skupini
- individualan rad edukacijskog rehabilitatora, logopeda, pedagoga, fizioterapeuta i zdravstvenog voditelja

Cilj programa

Cilj programa je poticanje cjelokupnog razvoja djeteta u skladu s individualnim sposobnostima i mogućnostima pojedinog djeteta. To znači da se svakom djetetu pristupa individualizirano, kako bi se ublažile teškoće i razvili djetetovi razvojni potencijali.

Namjena programa

Program je namijenjen svojoj djeci, polaznicima ovog vrtića.

Način realizacije

Zbog specifičnih potreba djece s teškoćama u razvoju u njihovom odgoju i obrazovanju te rehabilitaciji, primjenjuje se timski pristup. Tim stručnjaka, uz koordinaciju ravnatelja, čine: logoped, edukacijski rehabilitator, zdravstveni voditelj, fizioterapeut, pedagog te po potrebi psiholog.

3.1.2. Program predškole

Program predškole za djecu s teškoćama u razvoju usmjeren je na poticanje razvoja i učenje onih vještina koje će djeci biti potrebne za funkcioniranje u školskom okruženju (prema programu koji im najviše odgovara). U poticajnom materijalno – organizacijskom okruženju, u partnerstvu vrtića s roditeljima i širom zajednicom te sistematskim radom, programom se nastoji osigurati kontinuitet u odgoju i obrazovanju kao i poticanju cjelokupnog razvoja djece (osobito u godini i /ili dvije godine prije polaska u osnovnu školu), u stjecanju vještina, kompetencija i navika za uspješno daljnje školovanje.

Osim stjecanja radnih navika, produljivanja vremena pažnje, naglasak je i na učenju vještina kroz objektivnu realnost (odnosno učenje kroz opažanje i konkretne pokušaje izvođenja zadataka). Iako je naglasak na strukturi, ne zanemaruje se ni aspekt igre kao važnog segmenta razvoja djece. Cilj je osigurati takve interakcijske odnose s djecom, u kojima će stjecati sigurnost i samopouzdanje, osjećaj napredovanja i uspjeha kao i pozitivnu sliku o sebi.

Cilj programa

Cilj programa predškole je svakom djetetu u godini dana prije polaska u školu osigurati optimalne uvjete za unaprjeđivanje vještina, navika i kompetencija te stjecanje spoznaja i zadovoljavanje interesa koji će mu pomoći u prilagodbi na nove uvjete života, rasta i razvoja u školskom okruženju.

Namjena programa

Program je namijenjen djeci koja su zakonski školski obveznici i djeci koja su prethodne godine (i/ili 2 godine) dobila odgodu školovanja zbog prirode poteškoća koju imaju.

Način realizacije

Program provode edukacijski rehabilitator, logoped, pedagog, fizioterapeut i zdravstveni voditelj.

3.2. Obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, svečanostima, posjetima i izletima

Osnovni program rada obogaćuje se dodatnim sadržajima kao što su blagdani, predstave, gostovanje različitih vanjskih izvođača, posjetima, prema planovima, tematskim cjelinama i projektima, koji se ostvaruju u odgojno-obrazovnoj skupini.

Kalendar proslava, blagdana i radosnih događanja:

1. Dječji tjedan - listopad
2. Jesenske svečanosti - listopad
3. Dani zahvalnosti za plodove zemlje - listopad
4. Mjesec hrvatske knjige - listopad/studeni
5. Međunarodni dan dječjih prava - studeni
6. Adventski blagdani - prosinac
7. Proslava svetog Vlaha - veljača
8. Valentinovo- veljača
9. Pokladna slavlja- ožujak
10. Svjetski dan voda - ožujak
11. Dan sy Down - ožujak
12. Uskrsni blagdani - travanj
13. Dani svjesnosti o autizmu - travanj
14. Praznik rada - svibanj
15. Majčin dan - svibanj
16. Predstave za blagdane i kraj godine - tijekom godine

Izleti i posjete koji se planiraju realizirati u ovoj pedagoškoj godini

- Aquarium Dubrovnik
- Prirodoslovni muzej Dubrovnik
- Konavle
- Hrvatska pošta
- Gradska knjižnica
- Kino/ Kazalište Marina Držića
- Dubrovački zimski festival
- Maskenbal
- posjet sakralnim objektima u Dubrovniku

Gore navedeni programi će se obogatiti muzikoterapijom, koju će jednom tjedno provoditi vanjska suradnica Marijana Oberan - odgojiteljica, muzikoterapeutkinja praktikantica. Muzikoterapija utječe na razvoj komunikacijskih vještina, izražavanje unutarnjih stanja i emocija, razvijanje pozitivne slike o sebi, razvijanje svijesti o sebi, drugima i okolini u kojoj se nalazimo, ona usmjerava pažnju, potiče kreativnost i međusobnu interakciju, razvoj neverbalne komunikacije, razvoj/održavanje fine i grube motorike, razvoj socijalnih vještina te utječe na razvoj samopouzdanja.

Osim obogaćivanja odgojno-obrazovnog rada muzikoterapijom, jednom tjedno se planira posjet i boravak u školskoj knjižnici. Cilj samih posjeta jest poticanje razvoja predakademske vještine kod djece, posebno predčitalačkih vještina, razvoj grafomotorike, samopouzdanja.

4. DOKUMENTIRANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA

Dokumentiranje podrazumijeva sustavno prikupljanje različitih vrsta dokumentacije koja omogućuje promatranje i bolje razumijevanje aktivnosti djeteta, a time i kvalitetnije podrške njegovom razvoju. Djeca se promatraju u različitim situacijama i na različite načine, kako bi se stvorila cjelovita slika o djetetu, njegovim mogućnostima, sposobnostima, preferencijama, interesima i aktivnostima te razumio procese njihovog učenja. Uz pomoć dokumentacije lakše procjenjujemo aktualno dječje znanje i razumijevanje te u skladu s time prilagođavamo složenost materijala i aktivnosti koje im nudimo. Dokumentacija, također, jača i međusobnu suradnju stručnih suradnika i roditelja. Pruža roditeljima i široj zajednici uvid u proces odgoja i obrazovanja, predstavlja temelj izgradnje partnerstva s roditeljima i pridonosi afirmaciji vrtića u široj zajednici.

Dokumentiranje aktivnosti djece:

- individualni dosje - dokumentacija o napretku djeteta, slike i crteži, pisani uratci
- uratci djece (individualni i zajednički) - slike i crteži, pisani uratci, verbalni izričaji, izričaj glazbom, konstrukcije i drugi radovi djece
- narativni oblici – bilješke za izložbe i prezentacije, bilješke za profesionalnu zajednicu učenja
- opservacija postignuća – praćenje postignuća i sposobnosti djeteta, anegdotske bilješke, foto zapis
- „putujuća bilježnica” – svojevrsna veza između obitelji i vrtića gdje se dokumentira rad s djetetom kako bi i roditelji mogli pratiti i kod kuće s djetetom usvajati isti sadržaj. Djeca koriste dokumentaciju kao podsjetnik na aktivnosti i na situacije učenja te se na taj način potiču na razmišljanje o tome što su i kako učila, jačajući pritom svoje metakognitivne sposobnosti.

5. SURADNJA S RODITELJIMA

Obitelj i vrtić su dva temeljna sustava u kojem se dijete rane i predškolske dobi razvija i raste, zadovoljava svoje osnovne potrebe, stječe prve spoznaje o sebi i svijetu oko sebe, uči o komunikaciji i odnosima, suživotu, zajedništvu, toleranciji, razvija svoje potencijale i stječe spoznaje i vještine prijeko potrebne za čitav život. To je moguće jedino u onim zajednicama (obitelji i vrtiću) koje osiguravaju optimalne uvjete cjelovitog razvoja djeteta.

S obzirom na specifičnost ovog Dječjeg vrtića i njegove polaznike, neizostavna je suradnja s roditeljima djece. Roditelji su ravnopravni sudionici odgojno-obrazovnog procesa i jedni od glavnih saveznika za unapređenje kvalitete odgojno-obrazovnog sustava. Oni daju informacije o djetetovim potrebama i sudjeluju u planiranju individualiziranih odgojno-obrazovnih planova i programa.

Za napredovanje djeteta s teškoćama potrebno je razviti partnerski odnos između obitelji i vrtića koji podrazumijeva poštovanje, komplementarna očekivanja i spremnost na međusobno učenje. Također, potrebno je stvoriti otvorenu, podržavajuću i ravnopravnu komunikaciju koja ima zajednički cilj primjereno odgovoriti na individualne i razvojne potrebe djeteta i osigurati potporu njegovu cjelovitom razvoju.

6. PROJEKT

Projekt Samoregulacija i sklad kroz glazbu namijenjen je prvenstveno djeci s višestrukim teškoćama u razvoju pri Odjelima s posebnim programom pri OŠ Marina Držića. Glazbene seanse i radionice provodit će nastavnica predškolskog odgoja Marijana Oberan, ujedno i glazbenik violončelist s trogodišnjom edukacijom Primjena muzikoterapije u osoba s razvojnim teškoćama i ranjivim skupinama u suradnji sa stručnjacima edukacijskorehabilitacijskog profila pri našoj Ustanovi. Cilj projekta je prevencija nepoželjnih oblika ponašanja odnosno razvoj novih vještina kroz različite glazbene aktivnosti, otkrivanjem talenata te osnaživanje u samopouzdanju i motiviranosti za učenje te time i podizanje kvalitete života kako djece tako i njihovih obitelji.

Projektom se želi djelovati na opće funkcioniranje učenika s višestrukim teškoćama u razvoju kroz glazbeno iskustvo. Upotrebom glazbe u terapijskom procesu djelovat će se na razvoj i poboljšanje socijalnih, komunikacijskih, senzo-motornih, tjelesnih i psiholoških funkcija kod djece. Na taj način će se prevenirati razvoj većih problema u ponašanju (nepoželjna ponašanja, agresija, autoagresija, samostimulacija,...) , učiti vještine samosmirivanja i samoregulacije, otkrivati svoj talente kroz različite glazbene aktivnosti te osnažiti samopouzdanje i pozitivnu sliku o sebi, povećati zadovoljstvo i motiviranost za učenje.

Na temelju čl. 15. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22, 101/23) na prijedlog ravnateljice, Školski odbor Osnovne škole Marina Držića na sjednici održanoj dana 4. listopada 2024. godine, donosi Kurikulum dječjeg vrtića za pedagošku godinu 2024./2025.

Ravnateljica škole:
Veronika Šmanjak, prof.

Predsjednica Školskog odbora:
Olga Muratti

Klasa: 602-01/24-02/7

Ur. broj: 2117-1-128-02-24-1